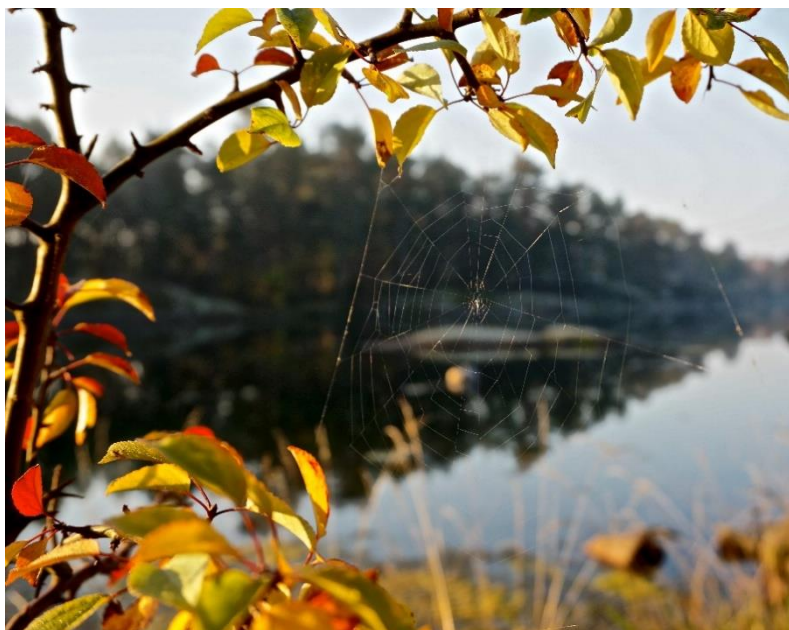

Naturskyddsföreningen
Tyresö

Program

Höst & Vinter 2021

tyreso.naturskyddsforeningen.se

Hela Sverige ställer om

Vi blir allt fler som förstår att vi behöver agera nu för att bromsa klimatförändringarna och stoppa massutrotning av arter. Budskapet i FN:s senaste klimatrapport IPCC är tydligt. Enorma utsläppsminskningar krävs och det fort. För att ställa om från ett resursslöseri och miljöförstöring till framtidens hållbara samhälle behöver vi alla hjälpas åt, medborgare, politiker företag och organisationer.

Fossilförbud 2030

Naturskyddsföreningen jobbar nu för att frågan om ett fossilförbud till 2030 ska komma upp på den politiska dagordningen inför valdebatten i riksdagsvalet 2022. Vi vill att det ska diskuteras om hur man kan hitta smarta lösningar för ett fossilfritt samhälle innan 2030. Det gör vi genom att visa på lösningar och att erbjuda olika sätt att engagera sig med konkreta insatser för klimatet. **Läs mer på naturskyddsforeningen.se**

PFAS – vår tids värsta miljögift?

Naturskyddsföreningen jobbar för att förbjuda PFAS som finns i vanliga produkter som smink, kläder och matförpackningar. Det är en grupp ämnen som är extremt svårnedbrytbara. Vissa är cancerframkallande och kan orsaka leverskador. Andra har i djurförsök visat sig påverka reproduktionsförmågan och immunsystemet. På naturskyddsforeningen.se finns **tips på hur du minskar PFAS i din vardag!**

I Tyresö har vi extra fokus på vattnet i höst

Här följer vårt program med aktiviteter för höst och vinter 2021. Hoppas du hittar något som passar dig.

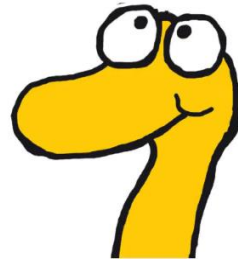
Vi anordnar bland annat tre kvällar med kommunens vattenstrateg och en paddelkväll med guide. Natursnokarna är tillbaka med två träffar för alla barn med föräldrar.

Under Miljövänliga veckan v 40 kör vi klädbyttardag och så avslutar vi med en mysig brasafton på Alby friluftsgård där alla medlemmar är välkomna.

Natursnokarna firar 30 år!

Natursnokarna är Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet där barn mellan 3–10 år och deras vuxna upptäcker naturen tillsammans. Nu startar vi upp med två träffar. Välkomna.

Höstträff

Söndag 19 september kl 10–12

Vi möts vid Naturens rum på Alby friluftsgård. Passande nog fyller Natursnokarna 30 i år. På det första mötet firar vi det med att bygga en "Snokstårta" av naturmaterial där Albys snokar kan lägga ägg som övervintrar. Vi hinner också lära oss lite om snokar och leka en stund tillsammans.

Det är gratis men begränsat antal platser.

Anmäl er till lindannasofia@gmail.com och invänta bekräftelse.

Vinterträff

Söndagen den 30 januari kl 10–12

Vi träffas igen på Alby friluftsgård utanför Naturens rum. Vi lär oss om några av djuren i våra skogar. Vem har smugit här i skogen och lämnat spår efter sig? Vem har bajsat här på stigen? Om vi fryser kanske vi värmer oss med något från stormköket.

Det är gratis men observera att det är ett begränsat antal platser.

Anmäl er till lindannasofia@gmail.com och invänta bekräftelse.

Framtidens mat

Naturskyddsföreningen arbetar för en ambitiös klimatpolitik och en ren natur med hög biologisk mångfald. Vi skapar opinion, ställer krav på politiker och ger dig verktyg för att kunna leva klimatsmart. Matproduktionen är en av de allra största drivkrafterna bakom storskalig miljöförändring globalt. Till exempel utgör matproduktionen ca 25 % av den totala klimatpåverkan, 75 % av förlusten av biologisk mångfald och 70 % av vattenanvändningen

När det gäller maten kan alla hjälpa till genom att äta mer vegetabilier, mer ekologiskt och välja mindre köttbitar från ekologiskt eller svenskt naturbeteskött.

Omställningen från en ohållbar kött-konsumtion mot en mer växtbaserad kost är positiv. Men tyvärr är en försvinnande liten del av vego-produkterna ekologiska. Det vill vi ändra på. Skriv gärna på uppropet till producenterna **"mer ekologiskt i vegohyllan"** på hemsidan naturskyddsforeningen.se

Byt till Eko

Kika in på Naturskyddsföreningens hemsida så kan du se hur mycket vi kan bespara vår natur genom att välja ekologisk mat. Glöm inte att du kan påverka utbudet i din butik genom att fråga efter de ekologiska varor som saknas. Lägg gärna upp en bild på sociala medier med **#byttilleko**.

Ekoeffekten

Om **EN** familj med fyra personer byter till ekologiska mejeriprodukter (ost, smör, mjölk osv) under ett år. Gör det verkligen någon skillnad? Absolut!

Familiens ekologiska mejerier stoppar:

- användningen av 60 liter kemiska bekämpningsmedel (brukslösning).
- besprutning med 10-15 olika preparat vid 8-12 olika tillfällen.
- användningen av 200 kilo konstgödsel

Dessutom ger familjens byte mjölkarna möjligheten att beta 2 ton mer gräs direkt från marken. Genom att välja ekologiskt bidrar familjen också till att naturbetesarealen ökar med över 200 m².

Tänk dig då om 100 familjer gjorde samma sak, eller varför inte 1000?
Det blir enormt stora skillnader för naturen, djuren och oss människor.

Dela hemodlat med tyresöbor!

Vi är många i Tyresö som har trädgård. Många odlar en del eller har några fruktträd. Ibland blir det för mycket skörd på en gång för att hushållet ska kunna äta upp allt. **Tips!** Lägg fram det du vill ge bort och skriv en skylt om det är ok att ta för de som går förbi.

Hoppas du vill vara med och dela hemodlat!

I vår startar vi en grupp på Facebook där du kan dela med dig av din skörd. Vi vill också träffas för att dela frö och plantor.

Årets bok 2021 – Middagskompassen

av Paul Svensson och Zeina Mourtada.

Bästa möjliga maten för oss och vår planet – hur ska man tänka? I årets bok "Middagskompassen" vill vi visa hur man kan njuta av riktigt god mat samtidigt som man tar hänsyn till klimat, natur och miljö. **Boken finns att köpa på natturskyddsforeningen.se**

Miljövänliga veckan 2–10 oktober

För fjärde året jobbar vi för att få fler att laga och vårda sina grejer och dela mer i vardagen. Men också att sluta slänga hela saker.

Klädbyttardag i Kvarnhjulet

Lördag 2 oktober kl 12–15.

Ta chansen att hitta fina kläder till garderoben! Genom att byta till dig ett klädesplagg i stället för att köpa ett nytt gör du både plånboken och miljön en stor tjänst. Du tar med dig **max fem plagg**, de ska vara rena och i bra skick. För varje plagg får du en biljett som du kan byta till dig nya plagg med. Ta gärna med en god vän eller släkting och förena nytta med nöje.

Plats: Kvarnhjulet, hus B, Pluggvägen 6.

Om du har frågor kontakta AnnJeanette på 070 980 67 63, annjeanette.keinonen@gmail.com

Höststädning –ordna en loppis, eller prylbytdag

En fjärdedel av det som slängs på Sveriges återvinningscentraler är fullt användbart och går att sälja eller skänka bort.

Under hösten är det många som städar ur sina garage och förråd. Det är ett bra tillfälle att sätta upp ett bord med bortsänktes, en loppis eller att ordna en prylbytdag med sina grannar. Håll också utkik i sociala medier, det är många som skänker bort och anordnar lokala loppisar i Tyresö som du kan vara med på. Om du sedan tar en sväng förbi våra Second Hand-butiker innan ni åker till återvinningscentralen i Pettersboda så kan du klappa dig på axeln för din insats.

Second Hand-butiker i Tyresö

Pingstkyrkans Second Hand, Masten, Bollmora gårdsväg 6

Öppet tisdag kl 12-18, onsdag kl 12-16 och torsdag kl 12-18. Inlämningen stänger 15 min tidigare. Tiderna kan ändras under hösten, se hemsida tyresopingst.se
De tar emot allt som är helt och rent. Just nu tar de inte emot hemelektronik och leksaker. Lämna inte något utanför dörren.

Röda Korset, Bollmoravägen 40

Inlämning och öppet på tisdag, fredag och lördag mellan kl 11-15 och på torsdagar kl 11-16. Här kan ni lämna in mindre saker såsom rena kläder, gardiner, porslin och pocketböcker. Ni kan inte lämna något utanför.

–"Sortera bättre och fråga mer!"

Det är uppmaningen från Magnus som jobbar på Pettersboda återvinningscentral.

För att kunna återvinna så mycket som möjligt är det viktigt att materialet läggs på rätt ställe. Metall, farligt avfall och sådant som kan skänkas till Second Hand-butikerna har allt sin plats.

Fråga alltid personalen om det är något du är osäker på hur man sorterar. Personalen finns där för att sorteringen ska bli rätt. Då minskar vi mängden avfall tillsammans.

Tyresös blå pärlband

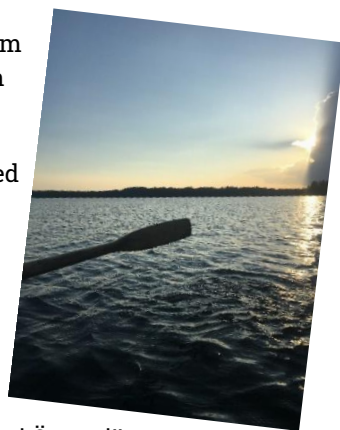
Tyresös blå pärlband – de vackra sjöar och åar som rinner genom Tyresö och smyckar vår kommun

Pärlbandet är ca 8 km långt och sträcker sig från Drevviken till Gudö å, genom Långsjön, Gammelström och Tyresö-Flaten, via Nyfors till Albysjön, Fatburen och Follbrinkströmmen till Kalvfjärden i Östersjön.

Tyresån är samlingsnamnet på hela sjösystemet med ca. 30 sjöar och lika många vattendrag som slutar i Tyresö. Det är ett av länets största avrinningsområden. Källorna finns i Hanveden, Botkyrka, Gömmarskogen och Tyresta Nationalpark.

På sin väg mot havet passerar vattnet förbi flera av södra Storstockholms tätorter och rinner sedan via Drevviken genom Tyresö, för att härifrån rinna ut i Östersjön via Uddbyfallet och Follbrinkströmmen vid Tyresö slott.

Vattenkvaliteten i sjösystemet påverkas naturligtvis längs vägen, vilket övervakas och åtgärdas av Tyresåns vattenvårdsförbund där kommunerna Botkyrka, Huddinge, Stockholm, Haninge och Tyresö samverkar. Läs gärna mer om undersökningar, miljödata och vad föreningen gör på tyresan.se

Välkommen till tre kvällar om aktuella projekt med Tyresö kommuns vattenstrateg

Våra vatten är en stor tillgång och nu har vi möjlighet att höra om kommunens projekt med förbättringar. Vattenstrategen i kommunen, Per Tholander, kommer vid 3 tillfällen att berätta för oss om aktuella vattenprojekt. Vi träffas utomhus på olika platser och får under en timme höra vad kommunen gör och har möjlighet att ställa frågor.

Vid första tillfället får vi höra om det spännande projekt som planeras för vattenflödet i Wättingeströmmen vid Nyfors och därefter vad som planeras i Öringesjön och Drevviken. Intressant och viktigt. **Välkomna!**

Wättingeströmmen

Den förbinder Tyresö-Flaten med Albysjön och har en nivåskillnad på 5-6 meter.

Tisdag 14 september kl 18–19

Plats: Nyfors

–Åtgärder för en naturlig vattenregim och fria vandringsvägar.

Öringesjön

Sjön är grund, 7,5 m djup. Den delas med Nacka kommun.

Tisdag 28 september kl 18–19

Plats: Öringebadet

–Åtgärder för en god vattenstatus

Drevviken

Den största sjön i Tyresås vattensystem. Populär bland sportfiskare.

Tisdag 12 oktober kl 18–19

Plats: Gudöterrassen, bryggan

–Åtgärder för en god vattenstatus.

Guidad kanottur i det blå pärlbandet

Lördag 18 september kl.9–ca.13

Naturskyddsföreningen bjuder in till en resa med nya perspektiv. Vi ger oss ut på paddeltur med guide och får då möjlighet att se naturen från ett annat håll. Kanske får vi också en skymt av bäver. Alla som känner sig bekväma med att prova på paddling är välkomna, barn i sällskap av vuxen. Vår erfarna kanotguide är idrottslärare Håkan Larsson. **Ta gärna med matsäck!**

Start vid Gudö å, Gudö kanotuthyrning
Åvägen 16.

Kostnad: 300 kr/kanadensare

Begränsat antal. **Anmälan** senast 12 september till Camilla på 070-963 43 02, gerdacamillaoksa@gmail.com.

Hyra roddbåt i Tyresö

Tyresö Fiskevårdsförening har ett stort antal roddbåtar till förfogande för fiske eller bara en trevlig tur på sjön runt om i Tyresö. Båtarna hyrs ut både till medlemmar (för starkt reducerat pris) och allmänheten. Vid hyra av båt i insjöarna ingår även **tre dagfiskekort** per båt för dem som inte är medlemmar i Fiskevårdsföreningen.

Båtar finns på följande ställen:

Albysjön vid Gimmerstabadet, Tyresö-Flaten vid Nyfors, Öringesjön vid badet, Grändalssjön, Tyresö Strand vid båtklubben Strandvägen/Bryggvägen (två båtar med motor), Dyviks lövängars naturreservat till vänster om båtklubben, Sandholmarnas naturreservat till vänster om badet vid bryggan, och slutligen ute på Notholmen vid Tyresö slott.

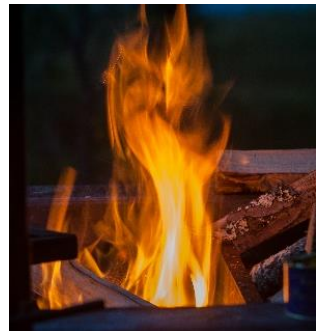
Boka så här: Via hemsidan tyresofiske.se går du in under fliken "hyrbåtar" där all information finns. Klicka vidare till bokningssidan och läs instruktionerna där. Betalning och nycklar hanteras på OKQ8 Bollmora, Siklöjevägen 3, Tyresö.

Brasafton med gröt på Alby

Onsdag den 8 december kl 18

Vid brasans och ljusens mysiga sken längs långbordet bjuder vi på julgröt och saffransbulle medan vi pratar om vår natur och våra visioner om miljön. Nya medlemmar är särskilt välkomna, ta gärna med intresserade vänner.

Anmälan senast 6 december till Kerstin på 070-753 0104, kerstin.hedenstrand@gmail.com

Ugglekväll i Vinterskogen

Tisdag 1 mars

På kvällen är det mörkt och spännande i vinterskogen. Då passar det bra med en kvällsvandring. Ta med barnen på en vandring och leta lysande reflexugglor i ficklampornas sken. Vem kan hitta flest ugglor? Vi spanar längs stigen efter ugglor i träden och avslutar vid en brasa där man kan grilla sin korv medan elden glöder i natten. Kanske får vi höra ugglan ho i Albyskogen.

Ugglespåret är öppet mellan kl 17 och 19 och börjar ovanför busshållplatsen vid Alby parkering (Alby Skogsväg). Vår flagga markerar var stigen börjar. Följ sedan reflexerna till eldplatsen. **Ta med bra ficklampor, lite matsäck och sittunderlag.**

Vad gör kommunen för att nå miljömålen?

Inget avfall i Tyresö 2035

Det är det övergripande målet i kommunens nya avfallsplan. Så mycket som möjligt ska återanvändas eller förädlas och sedan cirkulera så länge som möjligt. Två etappmål;

-**Avfallsminimering**, år 2025 har mängden kommunalt avfall minskat med minst 10%.

-**Ökad materialåtervinning**, år 2023, alla kommunala verksamheter sorterar förpackningar, tidningar och matavfall.

Ekomat i skolorna Kommunen har uppnått målet att 50% av det som serveras i matsalen ska vara ekologiskt. Bra jobbat, fortsatt nu att öka andelen ekologiskt i alla kommunens verksamheter.

Fossilfria penningplaceringar Vi har undersökt om kommunen placerar pengar i fossila bolag. Svaret är att kommunen inte investerar pengar i fonder utan i ny infrastruktur och byggnader.

Falköga i Tyresö

Pilgrimsfalken, som har mycket skarp syn och ser längre än de flesta, var utrotningshotad men räddades genom Naturskyddsföreningens arbete och är därför vår symbolfågel.

- ✋ **Känner en stor oro** över att den sista gröna oasen i Lindalen och mina vänner fladdermössen i Amaryllisparken kommer att försvinna om kommunen vidhåller den föreslagna höga bebyggelsen där.
- ✋ **Hoppas att få** spegla mig i alla solceller på nya och befintliga fastigheter i Tyresö samt att kommunen och TYBO tar på sig ledartröjan för detta.
- ✋ **Älskar att segla över** de atrika torpen i Tyresta och hoppas på ett rejält lyft av det viktiga kulturlandskapet samt är förväntansfull över kommunens nya strategi och inriktingsbeslut för förvaltningen och vården av sina ägda kulturfastigheter, som antligen verkar vara på gång.
- ✋ **Blir bestört över** kommunens planer på företagsområde med 2-3 drivmedelsstationer på den dyrt inköpta marken i Skrubbatriangel. Jag kommer aldrig äta på den hemska kadaverplatsen som finns där.
- ✋ **Funderar på** om inte också jag bör gå över helt till **vegetarisk kost** för att fixa klimatet trots att all min mat är "närproducerad" och utan skadliga processer.
- ✋ **Lider med de vilda djuren** i Nacka/Erstavik som fortfarande väntar på att få träffa nya partners i Tyresö via de nya **viltpassagerna** under/över den nya trefiliga Tyresövägen som verkar dra ut på tiden.
- ✋ **Saknar alltmer** mina skogsdungar i centrala Tyresö som bebyggs i snabb takt.
- ✋ **Hoppas** att människorna blir klokare och minskar **prylsvinnet** genom att laga, byta, dela eller ge bort sina saker för att förlänga deras livslängd och därmed spara på jordens begränsade resurser. Annars kan man lätt drabbas av **prylskam** i sina överfulla förråd.
- ✋ **Förväntar mig** att kommunen säkrar allmänhetens tillgång till stränderna vid Hällberga och Follbrinksströmmen med Strömstugan, en viktig kulturhistorisk byggnad som måste bevaras och vårdas.

Ekonomibrev

Tyresö Naturskyddsforening, c/o Solveig Dahl, Renlavsgången 326, 135 35 Tyresö
Mejl: solveig.dahl10@gmail.com, tel 070-350 11 39

Hemsida: tyreso.naturskyddsforeningen.se

Facebook: tyresonaturskyddsforening

Mejl: tyreso@naturskyddsforeningen.se

Naturens rum

På Alby friluftsgård finns Naturens rum. Ett hus där barnen kan träffa ugglan, räven och andra djur.

Öppet på lördagar och söndagar kl 10–16 samt vardagar, vid förfrågan i caféet.

Studie
främjandet

Våra aktiviteter arrangeras i samarbete med Studiefrämjandet.

Så här bli du medlem

Anmäl per telefon 08-702 65 77, mejla till medlem@naturskyddsforeningen.se eller gå in på naturskyddsforeningen.se

Medlemskap kostar 295 kr/år, med autogiro 24 kr/månad

Hela familjen 365 kr/år, med autogiro 30 kr/månad

Ungdom, under 25 år, 195 kr/år, med autogiro 16 kr/månad

Naturskyddsforeningen
Tyresö